

Drets humans i igualtat

Pau Casals, a més d'un dels músics més importants del segle xx, va ser una persona fermament compromesa amb la pau i els drets humans. Al llarg de la seva vida es va negar a tocar en països on no es respectessin els principis democràtics i els drets humans.

Per aquest motiu, tot inspirant-vos en l'exemple de Pau Casals com a músic i activista, us convidem a fer el pas i dissenyar una acció artística amb un impacte positiu.

Comencem pel primer pas: informar-nos bé per poder actuar amb coneixement de causa!

«La gran conquesta de la nostra civilització ha estat donar-nos la garantia que no serem perseguits per les nostres idees o pels nostres sentiments i que els poders que ens governen, en compte d'ésser absoluts i irresponsables, seran elegits pel poble. Quan s'esfondra aquesta conquesta, veiem aparèixer la barbàrie, els dèspotes, l'angoixa, la por.»

Pau Casals

INVESTIGUEM

OBJECTIU:

Entendre el problema que voleu abordar.

EINES RECOMANADES:

Diaris, articles, biblioteques, internet o entrevistes amb experts.

En aquesta sessió, investigarem què són els drets humans i la importància de defensar-los. La dedicació de Pau Casals envers la igualtat de drets continua sent crucial avui en dia. Tot i que els temps han canviat, les violacions dels drets humans i la discriminació persisteixen i ens recorden la

importància de continuar la feina que van començar persones com Casals.

Abans de passar directament a l'acció, primer cal dedicar temps a investigar a fons la causa. Aquesta base sòlida us ajudarà a articular millor el missatge i a entendre l'abast del moviment.

La lluita pels drets humans i la igualtat és un moviment global que busca garantir que totes les persones, independentment de la seva raça, gènere, orientació sexual, religió, necessitat específica o qualsevol altra característica, gaudeixin dels mateixos drets fonamentals i oportunitats. Aquesta lluita es basa en la idea que tots els éssers humans tenen drets inherents que han de ser respectats i protegits per les lleis i les institucions. Concretament, els drets humans estan recollits a la Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) de 1948, i en són 25:

1. Dret a la vida, la llibertat i la seguretat. (Article 3)
2. Prohibició de l'esclavitud i el treball forçat. (Article 4)
3. Prohibició de la tortura i els tractes inhumans o degradants. (Article 5)
4. Dret a la igualtat davant la llei i a la mateixa protecció de la llei. (Article 7)
5. Dret a un recurs efectiu davant dels tribunals competents. (Article 8)
6. Dret a la presumpció d'innocència i a un judici just. (Articles 10 i 11)
7. Prohibició de les detencions arbitràries i de l'exili. (Article 9)
8. Dret a la intimitat i a la protecció contra ingerències en la vida privada, la família, el domicili i la correspondència. (Article 12)
9. Dret a la llibertat de moviment i residència. (Article 13)

10. Dret a buscar asil en altres països per escapar de la persecució. (Article 14)
11. Dret a una nacionalitat. (Article 15)
12. Dret al matrimoni i a formar una família amb lliure consentiment. (Article 16)
13. Dret a la propietat. (Article 17)
14. Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió. (Article 18)
15. Dret a la llibertat d'opinió i d'expressió. (Article 19)
16. Dret a la llibertat de reunió i associació pacífiques. (Article 20)
17. Dret a participar en el govern del país, directament o a través de representants lliurement escollits. (Article 21)
18. Dret a la seguretat social. (Article 22)
19. Dret al treball, a la lliure elecció de l'ocupació i a condicions laborals justes. (Article 23)
20. Dret a descansar i gaudir del temps lliure. (Article 24)
21. Dret a un nivell de vida adequat que asseguri la salut i el benestar. (Article 25)
22. Dret a l'educació. (Article 26)
23. Dret a participar en la vida cultural de la comunitat i a la protecció dels drets d'autor. (Article 27)
24. Dret a un ordre social i internacional on els drets i llibertats es puguin realitzar plenament. (Article 28)
25. Dret a la protecció contra abusos de poder. (Article 30)

Basant-nos en alguns d'aquests drets, a continuació detallem alguns moviments socials reivindicatius. Malgrat que els presentem de manera diferenciada, són moviments molts lligats entre si i amb punts en comú, i per aquest motiu sovint actuen de manera conjunta.

- **Igualtat de gènere:** Aquesta causa busca garantir que homes i dones tinguin els mateixos drets, oportunitats i tractament en tots els àmbits de la vida, incloent-hi l'educació, el treball i la participació política. L'objectiu és eliminar la discriminació basada en el gènere i promoure l'equitat entre sexes.
- **Interculturalitat:** La interculturalitat promou el respecte i la comprensió mútua entre cultures diverses. Aquesta causa treballa per superar els prejudicis i estereotips, fomentant el diàleg, la convivència pacífica i la inclusió de persones de diferents orígens culturals i ètnics en la societat.
- **LGBTIQ+:** Aquesta causa defensa els drets i la igualtat per a les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, queer i altres identitats sexuals i de gènere diverses. L'objectiu és combatre la discriminació i l'exclusió basada en l'orientació sexual o identitat de gènere, i

garantir els mateixos drets i oportunitats per a tothom.

- **Feina digna:** Dret de totes les persones a tenir accés a treballs que respectin la seva dignitat, ofereixin condicions justes i segures, i proporcionin una remuneració adequada per garantir una vida decent. Aquest concepte és fonamental per a l'equitat i la justícia social.
- **Llibertat d'opinió i expressió:** Aquesta causa defensa el dret de totes les persones a expressar les seves idees, opinions i creences sense por de censura o repressió. L'objectiu és garantir que tothom tingui la llibertat de participar en el debat públic, compartir informació i criticar les injustícies, fomentant així una societat més oberta i democràtica, sempre que no afecti els drets de les altres persones.
- **Educació:** Aquesta causa lluita per assegurar l'accés a una educació de qualitat per a tothom, independentment de la seva situació social, econòmica o cultural. L'objectiu és garantir que l'educació sigui inclusiva, equitativa i accessible, ja que és un dret fonamental que promou el desenvolupament personal i social, i redueix les desigualtats.

QUÈ EN SABEM.

Ara que ja hem investigat una mica sobre el tema podem començar a fer un esbós de la causa o causes del nostre activisme.

QUINS CASOS CONCRETS CONEIXEU DE VULNERACIÓ DELS DRETS HUMANS?

Llista de casos concrets que conegueu:

Recordeu bé aquesta llista perquè continuarem treballant en la defensa dels drets humans i la igualtat a la sessió següent.

Si voleu aprofundir en els drets humans i la igualtat us recomanem que feu una ullada a la resta de fonts d'informació.

ACTIVITAT 2: EL MUSEU PAU CASALS

El Museu Pau Casals està ubicat a la casa d'estiueig que Pau Casals es va fer construir a la platja de Sant Salvador, al municipi del Vendrell. Malauradament, no en va poder gaudir durant bona part de la seva vida.

Visiteu el web següent i responeu:

<https://paucasalseduca.org/coneix-pau-casals/#prev>

Quin any va iniciar el seu exili Pau Casals?

Quan va tornar a Catalunya?

Si voleu descobrir més coses sobre aquest músic i humanista us convidem a explorar en profunditat l'enllaç anterior.

POSEM LES BASES

OBJECTIU:

Definir els valors i objectius d'una acció o obra artística que sensibilitzi el vostre entorn sobre una causa.

EINES RECOMANADES:

Sessions de pluja d'idees i diàleg amb el vostre equip.

És fonamental establir uns principis clars que guiïn el vostre activisme. Definiu què voleu aconseguir i quins valors i causes voleu defensar. Això us ajudarà a mantenir el focus i a assegurar que totes les accions que emprengueu estiguin alineades amb la visió i la causa que voleu ajudar.

Ah! Un consell: això és un esbós que ha d'entendre tothom, de manera que us recomanem que sigui clar i directe, i eviteu complicar-lo excessivament.

ACTIVITAT 1: DEFINIM LA GUIA DE LES NOSTRES ACCIONS

Context i crida. Aquesta és la part inicial on heu d'explicar la raó de ser de l'acció. Definiu el problema o la situació que voleu canviar o millorar, i feu una crida a l'acció.

Exemple: Podeu començar explicant la situació actual que us preocupa, com ara la falta de llibertat d'expressió, la lluita per algun dret humà en concret o qualsevol altra causa que considereu important. Expliqueu per què aquesta situació necessita un canvi urgent.

Context i crida

Objectius de l'acció. Aquí heu de definir clarament què voleu aconseguir amb el vostre activisme. Han de ser objectius concrets i assolibles, que ajudin a guiar la vostra obra.

Exemple: Si el vostre moviment és per assolir la igualtat de gènere a l'escola, un objectiu podria ser «Promoure la igualtat de gènere en totes les activitats escolars, incloent-hi les classes i les activitats esportives i extraescolars».

Objectius de l'acció

1.

2.

3.

Crida final a l'acció. Penseu una crida poderosa i inspiradora que serveixi d'eslògan i motivi a tothom a participar i actuar.

Exemple: «No esperem més. Ara és el moment de fer sentir la nostra veu i de lluitar per un canvi real. Junts podem fer-ho possible!»

Crida final a l'acció

TINGUEM VALENTIA I ATREVIM-NOS

OBJECTIU:

Posar en pràctica les vostres idees amb audàcia.

EINES RECOMANADES:

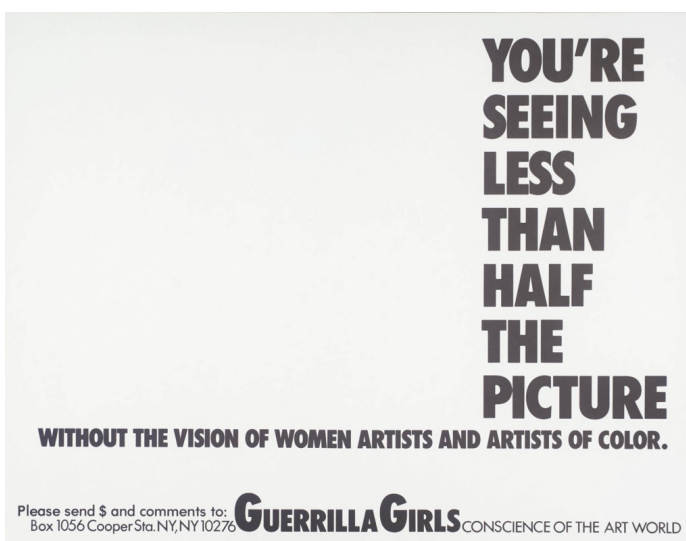
Experiments artístics, intervencions sorpresa i impactants, accions comunitàries, composicions musicals, publicació d'un poema, etc.

Finalment, sigueu atrevits en les vostres accions. No tingueu por de trencar amb les convencions ni de ser creatius en les vostres protestes o manifestacions. La innovació sovint és la clau per cridar l'atenció i generar un veritable canvi. Després d'haver-nos inspirat amb Pau Casals, us proposem

inspirar-vos amb Guerrilla Girls, Albert Marquès o Zanele Muholi.

Recordeu: un activista és una persona que es compromet de manera activa i decidida a defensar i promoure causes socials, polítiques o ambientals. Aquesta persona no es limita a parlar sobre els problemes, sinó que treballa de manera pràctica per provocar canvis i aconseguir millores concretes.

- [You're seeing less than half the picture, de Guerrilla Girls](#). Les Guerrilla Girls són un grup anònim d'artistes activistes que fan palès el sexisme i el racisme en el món de l'art. Es van formar el 1985 a Nova York (EUA) i poc després, els seus pòsters van aparèixer de sobte als carrers del districte artístic del SoHo, a Nova York. Els objectius del grup incloïen artistes, propietaris de galeries i museus. Amb el temps, el seu enfocament s'ha ampliat per incloure altres àrees d'inequitat. Les Guerrilla Girls porten màscares de goril·la en públic i utilitzen pseudònims. Avui en dia continuen exposant la discriminació i produint nous pòsters provocatius com *You're seeing less than half the picture, without the vision of women artists and artists of color*, és a dir, «Estàs veient menys de la meitat del quadre, sense la visió de les artistes i dels artistes negres».

- **Freedom First, d'Albert Marquès i Keith LaMar.**

Freedom First va començar com una sèrie de concerts que músics de l'escena jazzística de Nova York, liderats pel català Albert Marquès i el poeta Keith LaMar, van fer als Estats Units i a Europa. Aquesta gira tenia una particularitat important: Keith LaMar era al corredor de la mort d'una presó a l'estat d'Ohio. Els concerts, on LaMar recitava poesia o cantava des de la seva cel·la a través del telèfon, es van convertir posteriorment en un disc i un llibre on Albert Marquès i Keith LaMar denuncien la pena de mort i reflexionen i sensibilitzen la població sobre el dret a la justícia.

- **Somnyam Ngonyama, de Zanele Muholi.**

Zanele Muholi és una artista i activista sud-africana nascuda el 1972. La seva obra se centra en la comunitat negra queer i transgènere de Sud-àfrica; busca donar visibilitat i documentar les experiències i la resistència d'aquest col·lectiu davant dels crims d'odi. Mitjançant l'ús de personatges i arquetips estilitzats, l'artista exagera la foscor del seu to de pell per reivindicar la seva negritud i convidar els espectadors a qüestionar els seus propis desitjos i mirades sobre el cos negre i sobre ésser zulú queer.

- **Éclaireuses, de Lydie Wisshaupt-Claudé.**

Documental sobre una petita escola belga que acull infants que no han tingut una escolarització prèvia. Aquesta escola vol ser un pont per a aquells nens i nenes, habitualment refugiats, que provenen de zones en guerra, que no han anat a l'escola i han de començar de zero en un sistema escolar que no considera el seu passat. La pel·lícula no només mostra la situació d'aquells infants que no han tingut accés a l'educació, també és una reflexió sobre el mateix sistema escolar.

PROPOSEM UNA ACCIÓ ARTÍSTICA REIVINDICATIVA QUE SENSIBILITZI EL NOSTRE ENTORN SOBRE ELS DRETS HUMANS I LA IGUALTAT

Què farem?

Per què ho farem?

Com ho farem?

Quan ho farem?

Amb qui ho farem?

I ARA QUÈ? HO FEM?

Us convidem a organitzar i fer realitat aquesta acció artística a la vostra escola. Perquè, com va dir Pau Casals:

«...la vida i l'art continuen sent inseparables.»

FONTS D'INFORMACIÓ:

Fundació Pau Casals, *Coneix Pau Casals*, <https://pau-casalseduca.org/coneix-pau-casals/#next>

Assemblea General de les Nacions Unides (1948). *Declaració Universal dels Drets Humans*. Organització de les Nacions Unides. https://www.ohchr.org/en/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf. [Data de consulta: 26 de febrer de 2026]

Betevé (2024). «L'Observatori contra l'LGTBI+ fòbia registra 303 incidències el 2023, un 28% més que el 2022». *Betevé*, 18 de juliol. <https://beteve.cat/societat/observatori-lgtbi-fobia-registra-28-per-cent-mes-incidencies-2023/>. [Data de consulta: 26 de febrer de 2026]

Fernandes Ngom, A. (2010). «The Putos qui ata Cria Project». A Maria de São José Côrte-Real (Ed.), *Migrações Journal*, núm. 7, p. 249-250. Lisboa, Portugal: ACIDI. <https://www.yumpu.com/en/document/read/50353969/the-putos-qui-ata-cria-project-acidi/1>

Institut Valencià d'Art Modern (s. d.). *Zanele Muholi*. Institut Valencià d'Art Modern. <https://ivam.es/es/exposiciones/zanele-muholi/>. [Data de consulta: 26 de febrer de 2026]

Júnior Report (2020). «La desigualtat educativa al món». *Júnior Report*, 22 de setembre. <https://junior-report.cat/la-desigualtat-educativa-al-mon/>. [Data de consulta: 26 de febrer de 2026]

López, C. (2022). «Amanda Gorman, cuando una poeta tiene la fuerza de eclipsar a un presidente». *elDiario.es*, 2 d'octubre. https://www.eldiario.es/cultura/libros/aman-da-gorman-poeta-fuerza-eclipsar-presidente_1_9585344.html. [Data de consulta: 7 de març de 2026]

Naciones Unidas (s. d.). *Libertad de opinión y expresión*. <https://www.ohchr.org/es/topic/freedom-expression-and-opinion>. [Data de consulta: 26 de febrer de 2026]

Pérez, M. (2024). «Set mites del negacionisme de gènere». *El Temps*, 28 de febrer. <https://www.eltamps.cat/article/59968/set-mites-del-negacionisme-de-genera>. [Data de consulta: 7 de març de 2026]

Tate (s. d.). *Who are the Guerrilla Girls?* Tate Gallery. <https://www.tate.org.uk/art/artists/guerrilla-girls-6858/who-are-guerrilla-girls>. [Data de consulta: 26 de febrer de 2026]

The Carters' (Beyoncé & JAY-Z's) (2018). *Apeshit*. YouTube, 19 de juny. <https://www.youtube.com/watch?v=EXLvz1g9YUM>. [Data de consulta: 7 de març de 2026]

3cat (2023) «Càncer i desigualtat de gènere: el 70% de morts prematures de dones es podrien evitar». CCMA, 27 de setembre. <https://www.ccma.cat/324/cancer-i-desigualtat-de-genera-el-70-de-morts-prema-tures-de-dones-es-podrien-evitar/noticia/3252139/>. [Data de consulta: 3 de març de 2026]